

SZILÁGY-SOMLYÓ.

TÁRSADALMI HETILAP
és
A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt.	Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Nagy László. Segéd-szerkesztő: Hulinka Sándor.	SZERKESZTŐSÉG: Sz.-Somlyón az ev. ref papi háznál, hová az előfizetések és a kéziratok küldendők. Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.
--	--	---

Színházunk.

Városunk szívében van egy szerény épület, igénytelen kinézéssel, nagyrészt simitatlan falakkal. Ajtóit nem minden nap nyílnak meg, ablakai többnyire setétek, kéménye csak olykor-olykor füstölög. — Kihaltnak látszó hely ez. — De mikor életet nyer, mikor megvilágosulnak az ablakok, kitáruznak az ajtók: egy világ él abban, s az alakok, kik e világot alkotják, vidámak és nevetnek, komolyak és intenek, szomorúak és könyeznek, kétségbe esnek és meghalnak

Ezen épület a mi „Thalia templomunk!”

Hogyan épült fel e szent hely, hogy zengzetes nemzeti nyelvünkön hirdethessék benne a mi apostolaink az erényt, a szépet, az erkölcsöt, nagy multunk dicső történelmét, hogy megmutathassák régi dicsőségünk arany-alakjait nekünk utódoknak: mindnyájunk előtt ismeretes. A nemes lelkesedés egyesült ereje fel-emelte e hajlékot, hogy legyen állandó temploma nyelvünknek, a muzsáknak, s legyen találkozáshelye a szépművészetekben nemes elvet keresőknek. És e templom papjai elhozák e helyre szíveiket, tele érzelmmel, lelkesültek és lelkesítettek, — s míg jutalmul vevék a jócselekvés szellemi babérait öntudatukban, oly élvezeteket szereztek e város és vidék művelt közönségének, minőre az másképp számot nem tarthatott, minőt másutt fel nem találhatott.

Tháliának e papjai: a „műkedvelők.”

*

Vannak-e sokan, kik tudják valóban, — mit fejez ki e szó, e hivatás: műkedvelő? — Csak kevesen! — Legtöbben azt vélik, hogy a műkedvelő egy játszva mulató társaság tagja. Pedig nem az, — legalább napjainkban már nem. — A mai műkedvelő küzd az idővel, és dolgozik megfeszített erővel napon át, hogy estve, a mikor eljön a színházi próba ideje dolgával készen legyen; ha falun van, ha gazdaságban van, siet haza . . . nem pihenni, hanem tovább dolgozni még három négy órát — a

TARCZA.

Ünnepen.

Tolongj balga nép! Üres szivedben,
Perczre bar, a hit malasztja keljen!
Zengjen ajkad égi dalt s imára,
Térdepelj a templom szent porára!
Feledd el, hogy tegnap át tot szórva,
A koldust nem méltatád egy szóra;
Feledd el, hogy Isten szent nevében
Loptál, csaltál s hagytad rongyban, éhen,
Az árvát, míg vad mámorba dölve:
Unalmadat gyöngyöző bor ölte. . .

Hallelujah! Zengje ajkad fennen,
Szent tűz égjen hamvadó lelkedben;
Hazudj itt is hol az Isten lelke,
A végtelent egy pontba ölelte! . . .
Zsong az ének; verd a melled, rajta!
Hullass könyvet, bámészan sohajtva,
És az üdvnek tiszta fényét nézve:
Bűnöd súlyá dobd az égi kézbe!
Rázd le mind a szennyet s foltos lelke
Tisztuljon meg ha égig emelked! . . .

. . . Holnap aztán, ragadjon az élet
Mélyre, a hol bünbe vész a lélek,
Hol mocsok nő, szenny tapad a szívre
És nincs szükség égre, üdvre, hitre!
Feledd el, hogy ma Istent imádtad,
Holnap: ördög lenni keljen vágyad.

„közjóért.” Igaz, nem épen folytonosan van, de mégis ötször-hatszor egy évben, mindannyiszor tíz-tizenkét napon át. És a próbák sokszor fárasztók, sokszor terhesek férfiakra és főleg a hölgyekre nézve. Eső, hó, zuzmára, szél, sár, fagy, sötétség, rossz kövezet . . . egyaránt próbára teszik a „lelkesedés e tüzeit.” — A huszonöt éves mult tanu reá, hogy e szent tűz soha ki nem aludt. Meg volt a fáradtság jutalma mindig: az öntudat! Jót tenni mindig jól esik! És a másik: a siker, a kitűzött nemes cél előbbvitel! E kettő, mi büzdített és mi büzdíteni képes.

E lelkesedés s a város nemes áldozatkészsége teremte meg állandó színházunkat, mely ritkaságánál fogva városunknak nemcsak disze, de büszkesége is. Ezt hangoztatják a városunkat időnként meglátogató idegenek, egyletek s főleg a szintársulatok, melyek felszerelt színházunkban otthon találhatnak. — Disze, büszkesége e hely városunk és műkedvelő társulatunknak, de egyszersmind egy pótolhatlan és nélkülözhetlen szüksége is. Hiszen minden nagyobb gyűlésre, díszebédekre és estélyekre a színház épület vétetik igénybe!

E kívánalmaknak igyekezett a műkedvelő társulat, mint hazi gazda megfelelni, midőn a mult évben díszesen restaurálta a színház nagy termét s két év alatt ezer forintot szerzett és költött ez épület javítására, díszítésére és kényelmi kívánalmakra. E hely városunk közvagyonra, közös érdeklődésünk méltó tárgya.

Ez évben a műkedvelő társulat czélul tűzte ki a színházi étterem restaurálását és egy konyhával kibővítését. Mindnyájan ismerjük e mellékhelyiséget, mely ugy egészségi, mint szépeszeti és kényelmi tekintetben a kritikát nem állja meg. Jótékonyczélu estélyeink gazdasszonyai jól tudják, minő szellős e terem, mily nagy hiány egy jó konyha. Ennek felállítása az étterem szomszédságában szintén égető szükség.

Derék műkedvelőink e hiányokon akarnak mielőbb segíteni s elhatározzák, hogy az építkezéseket e nyáron keresztülviszik, s a költségek fedezésére egész buzgalmukkal befolyznak

Dobd a lelket félre és légy újra
Ember — ki az ember üdvét dulja!
Szedj esomóba átkot, átok árán, —
A bün piszkos fertőjébe szállván!

Hozsánna! . . . S majd újra zeng az ének.
A tiszta hit örök Istenének!
Vezeklő nép újra térdre esve
Imádkozik perczyi üdvért esve . . .
És így foly az élet moeskos árja,
Míg forrását egy kéz majd bezárja —
Hatalmas kéz; bosszúálló Isten,
A ki előtt több kegyelem nincsen!
Addig rajta, balga nép, míg hagynak:
Hazudni az Istennek s — magadnak . . .
Boér Miklós.

A mi kis novellánk,

vagy:

mikor én fogorvos lettem.

— Vig beszély. —

Hamvai Sándortól.

(Folytatás.)

VII.

De nekem ettől a percztől fogva nem volt nyugalmam. Egy gondolat üldözött folyton: nekem látnom kell Erzsikét!

A sors kezemre játszott.

Gróf Lengetegfalvynak valami méltóságos rokona Bécsben összeházasodott egy gazdag gyufa-

minden 6 hétben egy-egy előadás rendezése által. — Városunk lelkes közönségétől függ istápolni a buzgó munkáját, nemes tüzeit és sikeressé tenni fáradhatlan tevékenységüket.

Az építési költségek biztosítása végett a társulat biztos alapot óhajtván nyerni, felhívást intézend a közönséghez, hogy állandóan foglaljanak helyet ez előadási sorozatra színházunkban. Így nyerhet csupán tájékozást magának arról, hogy mennyit tud terveiből létesíteni. A részvétel minél tágabbkörűvé tétele szempontjából a színielőadások helyárait ez évre leszállította s egy aláírási iv kibocsátását elhatározta.

Mindnyájan tudjuk, hogy városunk és társadalmunknak minő fontos testülete a „műkedvelő társulat” s minő nélkülözhetlen helyiség a színház termei! Műkedvelőink buzgó törekvés, czélját e mindnyájunk által érzett közszükségü intézményre nézve alig szükséges figyelembe hozni. De mégis figyelmeztetnünk kell ama kötelességre, melylyel önérdেকেinktől eltekintve ez önzetlen nemes buzgalmu társulatnak tartozunk, hogy színielőadásikon helynek üresen maradni nem szabad! Adjon városunk elismerést — az egyetlen jutalmat fáradhatlan műkedvelőinknek — azzal, hogy előadásikon a legnagyobb számmal legyen jelen s czéljai valósítására hasonlóan lelkesedjék.

Erre érdemesek a társulat derék tagjai!

Ez lesz elismerésünk adója buzgalmukért! És a kedvező eredmény? A mi közvagyonunk!

Kell, hogy a mi „Thalia templomunk” mindig városunk disze, büszkesége legyen!

Hogy az lehessen, kell, hogy a legmelegebben érdeklődjünk iránta mindnyájan.

Ugy legyen!

dr.

Megyei élet.

(Folyt. és vége.)

Néhai Koroknai Zsigmond hagyatékából Kusz-tos Endre és Róza kiskoruk által öröklött 1200 frtnyi activ követlés ügyében hozott, az illető tisztvi-

gyáros nyárspolgár leányával. A grófi koronára csak fényt vetett ez a házasság, olyan dus hozomány forgott szóban.

A gróf ez alkalommal két napra felrándult növendékemmel együtt s én történetesen épen akkor olyan ódal szurásokat éreztem, — hogy otthon kellett maradnom, daczára a szöszeke tanítvány panaszos nyafogásának.

Mihelyt aztán ők tul voltak a küszöbön, azonnal pakoláshoz láttam én is, a mely igen kevésből állott s délután vonatra ülve a gőzszárnyain robogtam az édes otthon felé.

Lehunytam pilláimat s édes álmodozással hallgattam a gőzgép egyenletes zakatolását, mely ringatott mint a bölcső s éreztem a mint ragad-ragad magával örületes, szédítő gyorsasággal.

Azon igyekeztem, hogy magam elé varázsoljam Erzsike kedves arcát, a mint majd a viszontlátás édes meglepetésével, félénken és zavartan áll előttem. Csak titkon, lopva fogok vele találkozni. Kál-lay Boldizsárnak nem szabad tudnia arról, hogy otthon jártam; de ha később megtudná is — mit számít az nekem; azt a kis pirongatást szívesen eltűröm érte!

Ábrándos gondolatomból egy hervadt báju hölgy kétségbe esett sikongása zavart föl, ki a coupé másik oldalán ült s egy nagy kendőbe burkolt valamit szorongatott kebléhez.

selőket a mulasztás vádjá alól fölmentett két rendbeli közigazgatási bizottsági határozatot a m. kir. belügyminiszter föloldván, utasította a bizottságot, hogy a jelzett összegnek kiutalásánál az 1876-ik évben közreműködött tisztviselőkkel szemben a kártérítési kötelezettséget mondja ki. — Bár a közigazgatási bizottság jelenleg is meg van győződve arról, hogy a kérdésben forgó, az árvaszék által kiskoruak édes apjának kikölcsönzött s később elveszett összeg kikölcsönzése miatt az illető tisztviselőket sem mulasztás sem roszhiszeműség teljességgel nem terheli, a miniszteri rendeletekben foglalt világos utasításhoz képest a felelősséget az összeg kikölcsönzésénél közreműködött tisztviselőkre u. m.: Diószegi Lajos tisztügyészre, Kállay József árvaszéki könyvvezetőre, Balog József szolgabírói segédre, néhai Pelei Lajos örökösére — örökségük erejéig, Décsai Ferencz érkőrsi lakosra, Fodor Lázár megyei pénztárnokra, Papp László árvaszéki ülnökre és Halmágyi László árvaszéki ügyészre kimondotta, s az összes iratokat a kártérítési per elrendelési ügyében teendő további intézkedés végett a közgyűléshez átküldeni határozta.

A zilah-bulla-mojád-tasnádi közvetlen posta összeköttetés felállítása iránt a közlekedési miniszterhez intézett fölterjesztés a n.-várad-i postaigazgatóság értesítése szerint teljesíthetőnek nem találván, miután a kérelem elutasítása valószínűleg téves informatió következménye, a szóban levő összeköttetés létesítése iránt említett miniszteriumhoz újabb fölterjesztés intéztetett.

Főispán ur tudomására hozza a közigazgatási bizottságnak, hogy közmunka és közlekedési miniszter ur a zilahi m. kir. állam építészeti hivatal főnökét Acsádi Sándor kir. mérnököt a n.-várad-i állam építészeti hivatalhoz helyezvén át, az itteni hivatal vezetésével és a közlekedési érdekeknek a közigazgatási bizottságban való képviselésével a Nagy-Szebenből áthelyezett Vavrek János kir. főmérnököt bízta meg.

Péchy Zsigmond kir. mérnök által előterjesztett ügyek közül a következőket említjük föl.

Bogdái háza, Boronamező és Bagolyfalu községek folyamodványa folyó évi vicinál közmunka tartozásuknak a screden-vármezői ut helyreállítására leendő átengedése iránt, miután a szóban levő közmunkák a csizéri meszesi áthelyezési szakaszra fordítandók — elutasított.

Mátyás Mátye és társai kelenczei lakosok a kelenczei határban a Szamos folyón hajós malmot szándékozván feállítani a helyszíni vizsgálatnak foganatosítására a járási szolgabíró és az illető szakaszmérnök utasított.

Monó község előjárósága a sülelmed-monói vicinális utvonalon szükséges hidak fölépítését kérelmezvén, a tervek elkészítésére az építészeti hivatal utasított.

Kucsó község 1883. és 1884. évi vicinális közmunka hátraléka; a községben épített hidhoz vezető töltés felállítására átengedetett.

Farkas György és társai kőödi lakosok szamosi malmok részére új kikötő hely kijelölését kérelmezvén, a szolgabíró és a szakasz mérnök a helyszíni vizsgálatra kirendeltettek.

Nagy-Rajtolecz község kérelme vicinális közmunkájának saját határában leendő felhasználása iránt, miután az a vármező-csucsai posta forgalmi utra fordítandó — nem teljesített, ezen indokból utasított el több meszes-szent-györgyi lakosnak a községből Kásapatak felé vicinális ut kiépítése iránti folyamodványa is.

A n.-várad-i postaigazgatóság értesítése, mely szerint a sz.-somlyó-margittai postavonal somlyó-zoványi részén a postajárat akkép változtatott meg,

— Istenem, istenem! sohajtott kínos fájdalommal a negyven tavaszt átélt hölgy. Ő nyöszörög. Ő meghall! Ő beteg! Fáj, fáj a gyomrocskája a mézes kalácstól, mit a bécsi indóháznál evett. . . Szegénykének láza van! Láza van!

Egy szemüveges, jószágteljes arcú ur emelkedett fel mellőlem a panaszos hangra, s részvétellel közeledett a hölgy felé.

— Asszonyom, én orvos vagyok, ha netalán szolgálatjára lehetnék. . .

— Kérem uram, szóljt mérges tekintettel a nő, gondolja meg mit beszél. . . én leány vagyok!

— De hát. . . de hát szóljt zavartan az öreg orvos, — a kis betegről sejtém, az az — vélekedtem. . . bocsánat! Mégis ha segíthetnék. . .

— Au, au, au! titakozott a kendőbe burkolt kis beteg nemzetközi kutyanyelven s a másik perczen egy mopszli feje tűnt elé a koczkás kendő alól, mire az orvos szégyenkezve ült le.

A kutyácska ugatására egy, a szegletben szundikáló szatócs villám gyorsan ugrott fel a kétségbeesetten kapott kofferje után.

— Még nem értünk állomást! szól egy kövér asszonyosság, a ki szerelmes tekintettel pislogott a szatócs álmos arczára. A kisasszony kutyája vonított.

— Ah, ugy? Azt gondoltam a konduktor kiáltott, szóljt a szatócs ásitva s újra vissza ült aludni.

— Jobban van. . . jobban van szegényke, ujjongott a vén kisasszony gyönyörrel czirogatva a jeles állat fejét; majd bonbonokat szedett elé zsebéből s tenyeréből kínálta az ölebet. Oh, kis muczus-kám, drága gyöngyöm, mindenem! Gyere hadd csókolom meg a kis farkinczádat!

— Hogy engednek kutyát kantározatlan szájjal coupéba! dörögött egy szemben ülő ifju ur, a

hogy az indulás Somlyóról d. u. 3 óra helyett reggeli 8 órakor történjék Margitta felé, s így a posta Nagyfaluba reggeli 9 órára megérkezend, visszafelé azonban a vasuti menetrendtől függő kapcsolat miatt a jelenlegi menetrend továbbra is megmarad, tudomásul vétetett.

Több bodjai lakos folyamodványa, melyszerint a rétjeikre vezető utakat vicinális közmunkával kéri helyreállítani, elutasított.

Sz.-Somlyó város kérésére kimondatott, hogy a város vicinális közmunka tartozásának 50%-át a magurai uton lehetőleg csupán a város határán használja föl.

Ustató község 1884., 1885. és 1886-ik évi vicinál közmunka tartozásának a tasnád-margittai vicinális uton leendő leszolgálása engedélyeztetett.

A kir. adófelügyelő több adó ügyben beadott kérelmet és föllebezést; az árvaszéki ülnök pár föllebezést; az alispán katonai elbocsátási ügyeket adván elő, — az ülés 14-én d. e. 12 órakor bezáratott.

—a.

Városi közgyűlés.

Sz.-Somlyó várossa által f. évi ápril hó 14-én tartott rendkívüli közgyűlésen oly kevés számmal voltak jelen a városi képviselők (összesen 4-en), hogy a jelenvolt tisztviselőkkel együtt nem tettek ki egy rendes tanácsulást.

A képviselői közgyűlés által már korábban építeni elhatározott uszodának a felső malom mellett a Huberth József és a rom. kath. egyház tulajdonát képező területre — felállítására ennek költségei fedezésére a város által adandó szál fákon kívül 293 frt 10 kr összeg fordítása elhatároztatott, s Huberth József tulajdonosnak a terület átengedéseért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott.

A f. évi városi közmunkából az ilosvai utra átengedett 50% levonása után fennmaradó 135 ígás és 291 kézi napszámnak a következő beosztása eszközöltetett:

- a) A Kraszna és Csermegett ut kijavítására 50 ígás, 53 kézi,
- b) A Krasznára járó ut kijavítására 25 ígás, 158 kézi,
- c) A hidakhoz és építendő uszodához szükséges fa szállítása és egyéb javításokra 60 ígás, 40 kézi,
- d) Rendkívüli javításokra 40 kézi napszám; végre:

- e) Az 1884. évről hátrányban levő 45 ígás és 197 kézi napszámnak a „Báthori“ körben levő utcák kijavítására fordítása határoztatott el.

V.—

Önkéntes tűzoltó szövetkezeti közgyűlés.

Az önkéntes tűzoltó egyletek nagy-várad-i szövetése, — melyhez a nagyvárad-i, sz.-somlyói, derecskei, érmihályfalvi, székelyhídi, bihar-diószegi, belényesi, tenkei és margittai önk. tűzoltó-egyletek tartoznak rendez évi közgyűlését a jövő hó 24 és 25-én pünkösöd első és második napjain városunkba fogja megtartani.

Mindenesetre szép kitüntetés városunkra nézve, hogy a múlt évben megalakult szövetkezet első vidéki gyűlésének székhelyül Sz.-Somlyót jelölte ki. E tárgyhón f. hó 19-én egy tágabb körű értekezlet tartatott, a

ki eddig azzal mulatta magát, hogy opera részleteket dudolt szörnnyen vékony torok hangon s jobb kezével dobolt hozzá az ablakon.

— Uram! Ön közzivül! szóljt a kisasszony le-sújtó tekintettel.

— Én? Én?! Hahaha! Tudja-e ki vagyok én? — Nem?! Én vagyok Czinóbel Belizái. . .

hüm! Én irom a „Bugaczi Riadó“-ba és a „Lekvárospataki Tárogató“-ba azokat a szép költeményeket Rózsaberegszeghy Zalambér név alatt! Hüml s azzal megint neki esett az ablaknak és most az egyszer két kézzel, — olyan pokoli zajt, dörömbölést csinált rajta, hogy az alvó szatócs újból kétségbeesett tekintettel kapott kofferje után:

— Csengettek?! Leszállók. . .!

— Kérem, nyugtató meg a kövér asszonyosság: nem csengettek. . . az az ur, Fírnájc. . . nem Fédervájsz. . . az az Czinóbel ur dobol. . .

Czinóbel ur most a dörömböléshez czérsnaszál vékony hangon dalolni kezdett:

„Ha már enyém a szíved,
Hűséget mért kívánsz. . .“

— Trám, trám! Trám, trám! dobolt hozzá az üveg táblán, míg jobb lábával egyenletes időközökben kezdte verni a taktust.

— Au, au! ugatott közbe az ölel nyafogó hangon.

Alig vártam hogy állomást érnünk, a hol egy kis borra valóért külön coupét kaptam, a melyen háborítlanul engedtem át magamat az álmodozásnak s ezer, meg ezer édes bohóságot össze gondoltam, a míg végre a szürkület miatt kissé nehezen kivehettem, hogy — otthon vagyok.

(Vége köv.)

melyen nemcsak az önk. tűzoltó egylet működő és alapító tagjai, hanem a város értelmiségéből is számosan vettek részt,

Az ünnepély tervezetének megállapítására egy tágabb körű bizottság küldetett ki, e bizottságba beválasztva lettek elnökül főparancsnok Virág Lajos, társelnökül Ruszka István tiszt. főparancsnok, jegyzőül Józsa Oszkár, tagokul Nagy László ev. ref pap és es-peres, Somogyi Kálmán ügyvéd, dr. Kopp Gyula megyei t. főorvos és egyleti orvos, dr. Ajtay Endre egyleti orvos, Keller Róbert fogházfelügyelő, id. Páskuj István kereskedő, Virág Gyula, Lászlóffy István városi tisztviselők, — Schönstein Ferencz, Gámenczy Lukács, Nagy Ferencz iparosok, — Szalgháry József tűzoltó alparancsnok, Viscsán Elek csapat parancsnok, Barathy Mihály segéd-tiszt, Fajér Lajos gépmester, Lengyel Ferencz csapatparancsnok és Lisztai Imre szakaszvezető,

Azeként megalakított bizottság albizottságokra fog oszolni, melyek aztán az ünnepély részleteire nézve tervezeteket a közgyűléshez terjesztik be.

A mint a közrugalatból bizony következtetni lehet, a közgyűlés és az ezzel járó ünnepélyességek városunk régi jó hírnevéhez méltóan fényesnek ígérkezik, városunk vendégszeretéről ismert közönsége bizonyára vállvetve fog közreműködni, hogy e szövetkezet tagjai kellemes emlékekkel térjenek haza. Az érdeklődés kis társadalmunk minden rétegében élénken nyilvánul a közjó bajnokainak ezen első vándor gyűlése iránt, mert érzí és tudja mindenki, hogy ha éln. akarunk, életjelt kell adnunk magunkról, és csak úgy lehet városunkra nézve a sok megpróbáltatások után egy szebb jövőt remélnünk, ha szívünkben a lelkesedés lángjával lépünk a cselekvés terére és megragadva az ily megtisztelő alkalmat vendégszerető tárt karokkal fogadjuk a távol vidékről ide sereglőket, hogy megmutathassuk, mikép Sz.-Somlyó város mint régen, úgy ma is tud lelkesülni minden szépért, nemesért.

Kettős menyegző.

„Egy asszonynak két eladó lánya,
Egyik székfi, másik majoránna.“ stb.

Népdal.

Tekintetes szerkesztő ur!

Ez nem mindeanapi, két esküvés egy családban egy nap. Hát pedig ez megtörtént Krasznán apr. 14-én, úgy amint következik. Irja notárius uram — lesznek én notárius!

Hol is kezdjem! Én szeretném a végén kezdeni, mert így hamarabb mondhatnám, Amen. De hát mégis, veszem sorjában, a mint megtörtént.

Egész elején nem kezdhetem, hogy miért azt megmondhatom: csak azon lényegtelen okból, mivel nem voltam ott.

Brr! zug a fülem a sok csengőtől — mint valamikor Szt. László Moldovában — kinézek: itt a násznép, az ilyen alkalommal szükséges menyasszony-nyal és vőlegényel.

Siessünk!

Rögtön galába csapom magam, hogy a szerencsét kívánók közt — legalább helyt — én legyek a legelső, nehogy valaki más mondja el azt, mit én kellő izzadások közepett napok óta tanulok.

Megálltam helyem emberül, csak egy gyöngyözött homlokom, de se baj; jól ment! nem úgy mint Gy. . . barátomnak, ki — mint maga bevallá — hetek óta készül e nagy napra, összeszedvén Tratter és Bucsánszky által kiadott összes toaszt könyveket — mi több — egész könyvtára van belőle — és akkor, midőn elmondandó lett volna toasztját, jut eszébe, hogy elfelejtette. De a gyerekek, amidőn meg kezdé az el nem mondott beszédet: „Vőfélyi tisztem áldomást inni hí. Gyí fakó! a többi Somlyón maradt, éljen! Czigány tust!“

Hátrább toaszt, előbb gyerünk esküdni, majd akkor!

A menyasszonyok koszoruzott fővel megjelennek, arcukon az öröm és bánat vegyülése, mely mintegy sejtetni engedi azt, hogy jelen perczen gondolatuk hol tétováz?!

A nászmenet sorakozott; vőfélyek a koszu leányokkal, szóval kiki a maga párjával én a szomszéd szép leányával. Aszondom boldog is voltam, vert szűm! mit nem is gondoltam e perczen?

Mehet! Nem ugyan a leendő, de nem engedélyezett szilágy-sarmasági vasut, hanem a. . .

Rebesett szívem e szép párok látásán!

A csend irtóztató!

Legyetek boldogok! Az Ur áldása kísérfé lépteket!

Ezek voltak a különféle, de egy Istent imádó hitfelekezetek lelkéseinek utolsó szavuk.

A frigy Istén, ember előtt megkötöttet — erről én is tanuskodom!

A mily csendes volt a menet az oltárig, ép oly élénk lett az öröm apa s anyáig.

De hogy ne!

A rokon szerető szívek már elválaszthatlan kapcsolást örökre egyesítve lettek.

Asztalhoz ültünk!

Egyik fogás a másikat érte. A kedélyek villanyozódtak. Halljuk! felnéznek, mert megvallom elfoglalva valék, mitőbb lebilincselve szép szomszédnőm nefelejté kék szemét álal, — figyelek! Bakcsy uram száll Kékcsey uram elé, no ugyan ez szép mutatvány lesz — lakodalom bűvészi elődással összekötve. Hanem csalódásom roppant nagy volt, mert uram, uram Bakcsy uram csak szavaival szállt uram, uram Kékcsey uram elé, — ki rögtön — mielőtt Bakcsy uram elvégezzé a szótást röpiült Bakcsy uramhoz. Ez meg volt! Megdicsérve egymást s az új házaspárokat éltetve, bevágáztak röpiült, szállási szándékukat.

Ujabb fogás, újabb toaszt! Oh, Isténem mikor lesz vége? Halljuk! Feláll Farczády Mihály bátyám a veterán toaszt mondó.

Beszél, beszél szinte szomjazni kezdettem már, midőn beszédének végére érve felfedezi, hogy Mózes a

* **Assicurazioni Generali.** E társaság legújabbán díj-táblázatot bocsátott közre, mely szerint az életbiztosítási ágban, egyelőre halál és elérés esetére azonnali vagy meghatározott esedékességgel szoló vegyes biztosításokra nézve egy osztályt állított fel, melyben a biztosítottak a nyeresemény nyolczvanszázalékát kapják oly módon, hogy az a biztosításnak három évi fennállása után évenként az igényre jogosultak közt osztatik fel, a mérlegből netalán eredő veszteséget azonban kizárólag a társaság viseli. Az Assicurazioni Generali, mely mindenkor azon van, hogy a közönség méltányos kiválmainak lehető legjobban megfeleljen, első volt azok közül, melyek az életbiztosítás terén igen liberális biztosítási feltételek életbeléptetése által dícséretre méltó reformokat hoztak be és úgy ez által, valamint új biztosítási módosítások létesítése által az életbiztosítás terjesztése közül nagy érdemeket szerzett. A 80%-nyi nyeresémrészesítés oly újítás, mely az életbiztosítás népszerűsítése érdekében bizonyára igen czélyszerű, annál is inkább, mivel az ezen társaságnál az 1852-ik év óta az egyszerű haláleseti biztosításokra nézve fennálló nyeresemény részesítési osztály a résztvevőknek 29.77%-nyi átlagos osztalékot fizetett ki.

* **A természettanból.** „A teve nyolcz napig dolgozhat anélkül, hogy igyék!” mondja Kukli csipős nyelvű feleségének. „Az még semmi, — válaszol az asszony keményen rá nézve férjére — én ismerék olyan állatot, a mely nyolcz napig iszik, a nélkül, hogy dolgozzék.” Kukli szó nélkül a másik szobába sompolygott.

* **Az arczbőr szépítésére** a következő módon lehet jó szert készíteni: vegyünk 15 gramm benzóét, ugyanannyi bóraxot, törjük finom porrá, öntsünk rá egy üvegben 100 gramm borszeszt és hagyjuk a keverékben valamely helven néhány napig állni, közben közben összerázzván. Végre öntsük le a felül levő tiszta folyadékot és ebből adjunk néhány cseppet moszdóvízünkhöz, mi lehetőleg esővíz legyen. Ha hosszabb ideig ily vízzel mossuk arczunkat, annak bőre lassankint sima és tiszta lesz. Az üvegben esetleg maradt üledőkre lehet 50 gramm borszeszt önteni és úgy járni el mint előbb.

Irodalom.

— **Az „Ország Világ”** 16-ik (április 18-iki) száma két és fél iven jelent meg. Akár gazdag és változatos tartalmát, akár művészi képeit tekintjük, el kell ismerünk, hogy az „Ország Világ” nemcsak a legkifűnőbb magyar képes lap, de a külföldi hasonfajta lapokkal is kiállja az összehasonlítást. Elég, ha felsoroljuk a közlemények és képek czímét, hogy a közönség orrál meggyőződjék. A közlemények sorát Pulszky Ferencz nyitja meg Trefort Ágostonról írt szellemes cikkével, ezt követi „Mari siralma”, költemény Pongrácz Bélától; „Bojtor Kamil utazása”, humoros elbeszélés Rákosi Viktor-tól; „Trefort Ágoston miniszteri működése”, nagyszabású közlemény, írta —t; „Győry Vilmosról”, Benedek Elektől; „A falu urai”, regény Tolnai Lajostól; „Ovid szerelmi dalaiból”, ford. Onossy Mátyás orsz. képviselő; „Az amerikai highe-tone”, rendkívül érdekes cikk az amerikai társadalmi életből, Takátsy Józseftől; Berzeviczy Albertől B. G. írt életrajzot; „A tong-kingi kaland”, ezimmel Szokolay Kornél ismerteti a tong-kingi ügyet kezdetétől maig; „A művész-világból”, e költői szépségekben oly gazdag életkép e számban ért véget Sámí Lászlóné fordításában; végül a „Hét története” Székely Huszártól. A képek következők: Három arczkép: a Trefort, Győry és a Berzeviczy, a Trefort minisztersége alatt létesült közintézetek, Hagár, A trónörökös-pár fogadtatása Fiumében, Budapesti képek. Legvégül az állandó rovatok: Tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok, könyvpiacz, vidéki élet, sport, hymen, gyászrovat, innen-onnan, rejtvények. — Az „Ország-Világ” előfizetési ára január—decemberre 10 frt, január—junius 5 frt, április—juniusra 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvény-társasághoz küldendő, gránátos-utca 6-ik szám.

— **Megjelent** a „Gondűző” 31. száma a következő érdekes tartalommal: „Az új főispán”, regény Tolnai Lajostól; „Újkor dalmok” költemény Vajda Jánostól; „Vörösmarty Mihály szerelme”, Szana Tamástól; „A végzet” regény Margitay Dezsőtől; „Székely támad, székely bánja”, történeti regény P. Szathmáry Károlytól; „A gránátköves asszony”, Marlitt E. legújabb regénye, fordította Mártonffy Frigyes. „A végzetes levél”, humoroszk (vége) Karczfalvitól. Ezt követi a boríték érdekes tartalma, u. m.: A magyar gazdaszony, vegyesek, talányok, talányfejtők és szerkesztői posta. — A „Gondűző” előfizetési ára: negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek Székely Aladár kiadótulajdonoshoz küldendő: Budapest, VII. dob-utca 14. Figyelmeztetjük olvasóinkat e kitűnő lapra, mely körül hazánk legkiválóbb írói csoportosultak és mely oly ügyesen van szerkesztve, hogy hazai irodalmunkban páratlanul áll. A semmi költséget nem kímélő és áldozatkész kiadó mindenkinek szolgál mutatóványsszámmal ingyen és bérmentve, aki e végre hozzá fordul.

— **A „Képes Csafádi Lapok”** 30. számának tartalma: A kik bárót fogtak. (Elbeszélés folytatása.) P. Szathmáry Károlytól. — Ozudar világ. (Költemény.) Divéki Gyulától. — A kanári. (Rajz.) Paál Árpádtól. — Egy falu, két bakter. (Elbeszélés folytatása.) Vass Gerebentől. — Újabb írónk. Vázlatos jellemrajzok. (XXXVIII. Péterfy Jenő, XXXIX. Bodon Jozsef, XL. Zanathy Kálmán. Befejezés. Vége.) — Tisztító tűz. (Regény folytatása.) Szentiványi Emiltől. — Gábor diák. (Víg elbeszélés vége.) Schack Bélától. — A két fogoly. (Elbeszélés folytatása.) Heyse Pál után dr. Boros Gábortól. — Kiállítás. (Heti tárcza.) Sipulustól. — Képmagyarázatok. — Mindenféle. — Képeink: Budapest a kiállítás alatt: Az oktagon-tér az Andrássy uton. — Bejárat a városligetbea sugar-utról. — Budapest főváros pavillonja. — Erdészeti csarnok. — Kéleti pavillon. — Melléklet: Az „Egy magyar testőr”

(eredeti történeti regény Sziklay Jánostól. 49—64. oldala. — Mai számunkhoz van mellékelve a „Nővilág” ápril havi (7-ik) száma a következő tartalommal: A falu bolondja. (Rajz.) Varsányi Gyulától. — A divatról. (Havi tudósítás.) Bossányi Lenkétől. — A hunyadmegyei népmunkákról. Szedlarik Istvánnétől. — Bíró Maris. (Költemény.) Szarvas Mariakától. — Tavaszí mantille-ok. — Csendes völgyben. (Költemény.) Thuróczy Endrétől. — Divatképeinkhez. — Fejtőmulatság. — Talányok megfejtése. — Jutalmak. — A borítékon: Heti naptár. — Sakk-talány — Számrejtvény. — Bűvös pont-talány. — Király-séta. — Talányok megfejtése. — Megfejtők névsora. — Jutalmak. — A „Nővilág” 6. számában közölt talányok megfejtői. — Hymen. — Gyászrovat. — A szerkesztő postája. — A közönség köréből. — Hirdetések. — Előfizetheti: Méhner Vilmosnál, Budapest IV. ker. papnövelde utca 8. sz. Egész évrre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

CSARNOK

Emlékeim.

Irta P. Szathmáry Károly.

(Folytatás.)

Nem kérkedésképen, hanem miután ugyanis „Emlékeimet” írom, legyenek e helyen megemlítve azok a fontosabb kérdések, melyekben vagy mint éppen indítványozó, vagy mint jelentékenyebb tényszerző, a képviselőházban részt vettem; ezek egy része ugyanis bizonyos történetecskét képez hazánk mívelődés történetében.

Az első nagyobb feladat, melyet pártom reám bízott, a homeopathiai tanszékek felállítása volt. Engem sohasem orvosolt homeopata: de a tudomány szabadsága követelőleg lépett fel a közvéleményben, az ily elől kitérni nehéz volt. Roppant érdeklődés volt a dolog iránt az aristokrata-világban. Gróf Károlyi Györgynél tartottuk conferentiáinkat s itt főuraink legtehetősbbjéi, különösen a Károlyiak, Zichyek jöttek össze, kik mindnyájan Hahnemann hívei. Az ügy nagy szótöbbséggel ment át mindkét házban; bár br. Eötvös,kit annyira szerettem és becsültem, s kivel csak ez egy kérdésben tüzttem össze életemben — ellenezte. De azon érvelésem ellen, hogy vagy be kell tiltani a gyógymódot mint kuruzlást, vagy tanítani és qualificálni az orvosokat — legyőzhetlen volt. A két tanszék, bár ellenszenvvel küzd, máig fennáll, — nekem fáradságomon kívül, történeti kathedrámba került az egyetemen, mert tudor létemre sem adták meg még a magán — docenturát sem a homeopathia miatt!

A második fontos ügy egy indítvány volt, melyet egy közgyűjteményeink (könyvtárak, muzeum stb.] érdekében összehívandó országos bizottság kiküldésére tettem. Itt Pulszky Ferenczcel állottam szemben, ki a dolgot ellenezte. Ennek dacára a bizottság kiküldetett gr. Mikó Imre elnöklété alatt, tagjai Haynald érsek, Ráth György stb. Indítványaim elfogadtattak s ezeknek nem kis részük volt, a gyűjtemények rendezésére, azok czéljai meghatározására és elkülönítésére, valamint a tisztviselők helyzete javítására, kik azóta is szíves elismeréssel vannak hozzám. De az akkori megállapodásokból még sok nincsen végrehajtva.

Ennek az ügynek még két függeléke van: egyik Xántus Jánosnak a fáradságtalan gyűjtőnek országos elismerése s 1000 frttal alkalmazása, melyet én indítványoztam, a másik az általam, a közelebbi években már az „Írók és művészek” körében tett indítvány egy „Nemzeti képcsarnok” létesítésére, melyet a házban az ifjú Fenyvessy képviselővel mozgattam meg. Ma már a létesítés pontján áll.

A tanítók és óvók nyugdíját együtt vívtuk ki szegény koránhalt barátommal Molnár Aladárral; az óvókat épen magam hoztam be javaslatba.

Ugyancsak az óvás ügyében törvényjavaslatot is nyújtottam be; de a köbejött nagy politikai események (Bosznia) miatt ez leesett a napirendről.

Nevezetes harczom volt Kerkápolyi miniszterrel a vajdahunyadi vár restadratiója ügyében. Én csak restauratiót akartam; és csakis a monumentális részre: ő tervet adott egy egészen új várra, s 300,000 frtot költött — a házban nyert többségnek megszavazása után — annak soha nem létezett részére; s most e valódi művészies történeti becsesl bíró részt az ország csak pár ezerrel foldozgattatja évenként! Mi lett volna, ha a 300,000 forint a Hunyady Mátyás-féle gyönyörű épületre fordittatik! A többséget Kerkápolyi azzal a négy szem közötti információval nyerte meg, hogy a királyi család majd ott fog nyaralni! Minő eszme! A trónörökös ő fensége ott jártában még meg sem tekintette. Pedig erre már Hunyady vára érdemes lett volna.

Sokat küzdöttem a magyar consulusatok föllálítása érdekében keleten, — eredmény nélkül. Pedig

ma már látjuk, mennyi kárt okozott kereskedelmünknek ez elhanyagolása. Pótolnák is ma, ha nem késő.

Nagyobb eredménye volt küzdelmünknek Fiume és egy magyar hajótársulat érdekében. Legalább a fiumei kikötő, vasut létrejött s ma már milliókat jövedelmez az országnak.

A katonák oldalfegyvere ellen szolgálaton kívül, mely oly sok véres összeütközésre adott alkalmat, indítványom nem annyira gróf Andrássy, mint a katonai körök makacsságán hajótörést szenvedett. Azóta sok jó polgár életébe, vérébe került ez.

Részt vettem még a nevezetesebb szervezőtörvények vitáiban is. Például a megyei központi bizottság szervezésénél én sürgettem, hogy a tagoknak gyűlések alkalmával legalább 3 frt napidíjat adjunk. Hiszem is, hogy a gyűlések így látogatottabbak lettek volna. De ez elesett.

A községi kérdésekhez ritkábban szóltam; a tanügyi, közművelődési dolgokhoz mindig. Már ekkor sürgettem a minisztert, hogy a tanügyekben erős állást foglaljon a nemzetiségi zaklatásokkal szemben; de ezt csak később látták be; előbb jobb lett volna.

Volt e tárgyalások folyamán egy furcsa esetem is, mely kényes természeténél fogva — bár egészen véletlenül — nagy port vert volt föl.

Gondolom a főváros szépítésére adott kölcsönről volt szó, midőn Simonyi Ernő fölhozza, hogy a miniszterelnök barátai — ezek között Molnár István képviselő — a terveket előre ismerve, a telkeket olcsón bevásárolták és eladták drágán. A gyanúsító kifejezés a szónoké volt midőn azt mondá: „véletlenül” épen azon telkeket vették meg. stb.

Én, ki odakinn a folyosón épen Nyári Pál adomáit hallgattam volt, percz előtt léptem a terembe s akaratlanul és kérdőleg ismételtam a „véletlenül?” szót.

Erre Molnár I. képviselő közbekiáltott: „wie der Schelm ist, so denkt er!” — s e felkiáltás a baloldalon oly vihart keltett föl, hogy én csak mint 14—15-ik juthattam szóhoz. Én az állam kárára való üzérkedésnek mindig ellensége voltam, de a közbekiáltásnál erre valóban nem gondoltam; elég erkölcsi bátorságom is volt ezt megmondani; kijelentvén, hogy különben szavamnak állok s a Molnár által mondottakat viszautasítom. Épen Várady Gábor és Grómon Dezsőt szólítám meg közbelépésre, midőn Molnár István ájtott a tulsó oldalról s a mondott tanuk előtt bocsánatot kért; melyről én tanultól bizonyítványt vettem; maig is meg van irataim között. Sajátszerű a dologban az volt, hogy az illető a komoly, sőt mondhatnám malitiosus gyanúsításra, melyet Simonyi E. fejezett ki, közönyös maradt, s egy szó közbeszólására jött tűzbe. Egyébiránt ez volt 9 éves parlamenti életemben egyetlen kellemetlenségem; mert az erdélyi szász urak dühöngését ellenem a töresvári csángók ügyében, nem is számítom.

Különben én a magyar embernek azt a hibáját, hogy a más boldogulását irigy szemmel nézi, sohasem éreztem magamban; csak az az állam rovasára ne legyen.

(Folyt. köv.)

HIRDETESEK

82.—1885. szám

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a sz.-somlyói kir. jbiróság 3344—584. sz. végzése által Zoltán Béla végrehajtató részére Gutfreund Sámuel ellen 100 frt 61 kr tőke, ennek 1872. évi nov hó 13. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen — frt — kr perköltség követelés erejéig elrendelt végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 870 frtra becsült szarvasmarhák és szilvás kádakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1141—885. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán Sz.-Somlyón alperes lakásán leendő eszközslésére az 1885. évi ápril hó 23. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel meghívtnak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában írt feltételek mellett lesz fizetendő.

Sz.-Somlyó, 1885. apr. hó 15 napján.

VIRÁG L Á S Z L Ó,

bir. végrehajtó.

56—1—1